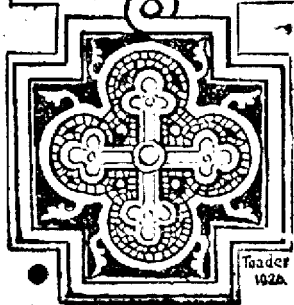

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂȘCĂ ȘCOLARĂ LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ

Ce trebuie să fie preotul?

Un contingent variat și puternic dintre teologi susțin, că preotul să fie; curat preot, fără nici o altă atribuție și fără nici un alt amestec în treburile lumesti.

Omul dela catedră nici nu poate judeca altcum. Dar stăpânul neîndurat, care nu ține cont de părerile noastre „viața de toate zilele“, ne arată adevărul altfel. Un preot, care va trebui să-și trăiască viața întreagă între economi, fără să aibe macar puțină idee de economii, nici când nu va putea intra în sufletul credincioșilor săi, ori cât ar fi de jelos în altă formă. O dovadă. Poftim și ține la sat o conferință despre literatură ori astronomie. Lumea are să se îmbie ca să vie, ori dacă și vine. „cucăie așa de dulce“. Dar când țini o conferință economică, lumea te soarbe. Și de vei avea norocul să te pricepi puțin, ești omul „care ne trebuie“. Doctrinariii vor spune, că preotul să fie numai preot, dar țăraniii vor sări de bucurie când vor constata, că părintele să pricepe la meseria lor. Necazul e și mai mare, dacă preotul pricepe și la finanțe. Asta pentru doctrinari, e „cel mai grozav păcat ce se poate închipui“.

Și viața și aici e contra doctrinarilor. Averi Românești s'au dus pe copcă chiar la sate, fiindcă la vremuri de nevoie, preotul nu a avut legătură cu nimeni; ori nu s-au priceput de loc la chestiunile financiare, cari tot așa pot fi curate ori păcătoase, ca toate celelalte chestiuni din lume.

Doctrinariii osândesc, dar viața preamărește pe acel preot, care s-a priceput să ajute și în chestie financiară pe credincioșii săi. Nu mai vorbim de acei preoți cari au talentul dela D zeu, să contribuie și ei cu ceva la organizarea și înflorirea finanțelor românești Ori ce ar spune doctrinariii, supremul arbitru când e vorba de rolul preotului fost și rămâne „viața“ cu nevoile ei.

Ca să vedem bunăoară că în ce legătură strânsă stă viața religioasă cu cea economică să aducem numai vreo câteva dovezi. În America a emigrat cea mai săracă parte a neamului nostru, despre care credeam cândva că nu are să joace nu știu ce rol mare în viața neamului nostru. Și iată acești săraci, cari ori au ocolit de bună voie, ori din sărăcie au trebuit să ocolească „școala românească“ și cari cam rar de tot au pășit peste pragul „bisericii românești“ fără multă bătae de cap, spuni însă străini, cari le dau gologani berechet, că mai întâi s-au lăpădat de

„lege” și în a 2 sau 3 generație și de limba românească devenind cu totul străini.

E bine și nu e bine să se ocupe biserica noastră și de chestiile economice și financiare? Iată întrebarea cea mare. Ce ar putea face o bancă cu sute de milioane a bisericii, care ar sări într'ajutor, fără gând de jupuire, tuturor nefericiților. Nu se ține de noi, vor spune doctrinarii, noi avem numai grija sufletelor. Este adevărat. Vorba e, că sufletul într'un timp ticăloșit să ticăloșește și el.

Trebue să faci ceva și pentru mântuirea trupului ca să scapi sufletul. Cel puțin atâta vedem dovedit *Acea parte a neamului materialmente mai tare, aceia, se alătură mai repede la străini, mai întâi lăpădându-se de lege și apoi de limbă.*

De aici e miezul întrebării! *Face biserica noastră un păcat când, prin preoții ei să amestecă în chestiile economice financiare ale credincioșilor ei, ori dincontra în institutele de creștere, ar trebui să înzestram pe viitorii preoți cu toată competența și știința în chestiunile acestea fiindcă așa cere „viața” care așa trece de ușor la ordinea zilei peste paragraful doctrinarilor, ca apa Mureșului preste sălci.*

Dr. Ștefan Cioroianu
protopop

Apostolat în dieceză

Vizitațiunea canonică a P. S. Sa părintele nostru Episcop pe Valea Mureșului.

În zilele de 7—11 Septembrie a. c., P. S. Sa preabunul și neobosilul nostru Arhipăstor, *Dr. Grigorie Gh. Comșa*, și-a cercetat fiii sufletești din tractul și plasa Birchișului, făcând vizitațiuni canonice în comunele Căprioara, Valea-mare, Căpălnaș, Pojoga, Selciva, Groși, Ostrov, Virișmort, Birchiș, Bacamezeu, Țela și Bata.

Plecarea din Arad, cu automobilul, Miercuri în 7 Septembrie, la orele 13 d. m.. În suita P. S. Sale se află P. C. Sa părintele consilier, Mihaiu Păcățan, rectorul Academiei teologice, Dr. T. Botiș și diaconul Vicențiu Guleș. În Radna se atașează părintele protopop al Lipovei, Fabițiu Manuilă.

Străbătând cu repeziune satele românești de pe malul drept al Mureșului, la orele 4 și $\frac{1}{4}$ trecem podul dela Săvârșin și intrăm pe teritoriul județului Severin. La capul podului P. S. Sa e întâmpinat de o mulțime de credincioși: preoți, intelectuali și țărani din comunele învecinate, în frunte cu reprezentanții administrației polițice, d-nii: Dr. Victor Ungur, notar județean și Nicolae Popoviciu pretorul plasei, d-l Ionel Mocsonyi, deputat în Adunarea eparhială, preoții: Tr. Cibian din Birchiș, Ioan Micu din Căpălnaș, Alex. Barbon din Valea-mare.

În numele preoșimei îl binevențează pe P. S. Sa păr. Tr. Cibian, în al județului d-l Dr. Victor Ungur. Răspunsul P. S. Sale e acoperit de vii aclamații.

După prezentările de rigoare, conform programului stabilit, ne continuăm drumul spre Căprioara.

Comuna *Căprioara*, situată între dealuri acoperite cu păduri, are aspectul pitoresc al satelor ascunse în văi și munți. Populația curat românească. Popor treaz și muncitor. Biserica zidită în anul 1888 e bine înzestrată și întreținută. Prin stăruințele laudabile ale preotului Iuliu Lazarescu s'a înființat societatea „Sf. Gheorge”, având 46 membri. Dispune de un fond al milelor și altul pentru zidirea unei case parohiale.

Populația e în descreștere. În curs de 13 ani a scăzut dela 900 la 803 suflete. Propaganda sectarilor a cucerit 33 suflete: 12 nazarineni și 21 bapliști. Că sătorii nelegiuile 25.

Intrând pe teritoriul comunei ne-a așteptat un grup de 16 călăreți în frumoasele noastre costume naționale. La poarta triumfală, ridicată la intrarea în comună, se află întreg satul adunat spre întâmpinarea P. S. Sale. În numele comunei îl binevențează notarul Ioan Triponescu corul plugarilor, condus de clericul Iosif Păcurariu, intonează: „La mulți ani”. La intrarea în biserică P. S. Sa e primit de preotul locului, Iuliu Lazarescu, în ornate, cu sf. Cruce și sf. Evanghelie.

Intrând în biserică P. S. Sa oficiază serviciul divin de seara, la finea căruia păr. Lazarescu mulțumește P. S. Sale pentru înalta vizită și face o dare de seama despre starea religioasă-morală a parohienilor săi, după care urmează frumoasa predică a P. S. Sale despre conștiință, șoapla divină ce luminează cărările noastre. Combate concubinatul și răfăcirile în credință.

Răspunsurile la ectenii le execută corul, iar cântările din strană prof. Atanasie Lipovan.

După o vizită la parohul locului, luăm drumul spre comuna *Valea-mare*, unde sosim la orele 6 d.m.

Aceeași primire entuziastă, ca în Căprioara. La intrarea în comună ne întâmpină un frumos banderiu, condus de studentul Emil Barbon. Poporul în haine de sărbătoare ne așteaptă în fața bisericii, în frunte cu parohul locului, care întâmpină pe P. S. Sa cu Sf. Cruce și sf. Evanghelie.

Mica comună Valea-mare, situată la poalele unei coline pe ambele laturi ale drumului Săvârșin-Făget, are 439 suflete ortodoxe, 15 baptiste și 34 romano-catolice. Hărnicia acestui popor treaz și muncitor o dovedește frumoasa biserică, zidită la anul 1893 și sfințită de episcopul de pie memorie Ioan Meșianu. Chivotul de pe sf. Prestol, lucrat de blândul și cucernicul preot Alexandru Barbon, e o operă de rară finețe și valoare artistică.

Intrând în biserică P. S. Sa oficiază serviciul divin, la finea căruia păr. Alexandru Barbon face cvenita dare de seamă despre starea parohiei, după care ur-

mează frumoasă și instructivă predică a P. S. Sale despre îngrijirea sufletului. Unii oameni nu-și îngrijesc sufletul pentru că nu cred în suflet. Bunurile materiale pierdute se pot câștiga, sufletul însă nu.

Pe inserate sosim în frunțașă comună *Căpălnaș*.

La hotarul comunei primire cu banderiu. În numele poporului, adunat spre întâmpinarea P. S. Sale la intrarea în comună, vorbește d-l Antoniu Moldoian, învățător și director la școala primară din loc.

După primire P. S. Sa, dimpreună cu suita, descinde la marele proprietar al comunei, d-l Ionel Mocsonyi, unde suntem primiți cu multă dragoste și bucurie, cu rădă și românească ospitalitate.

Vechea comună *Căpălnaș*, întărită în ortodoxie în veacul al 18-lea prin propaganda călugărului Visarion, e curat românească. Are 362 de numere cu 1293 de suflete ortodoxe și 18 sectari. Perechi cununate 256. Concubinate puține.

Biserica, zidită la 1826, e una dintre cele mai frumoase biserici parohiale. Pictată, bine întreținută și înzestrată cu toate cele trebuincioase.

Parohia are pe lângă 3 sesiuni și 10 jugăre de pământ propriu și un capital de 40,000 lei. Prin stăruința venerabilului preot local, pâr. Ioan Micu, tinerimea e organizată în societatea „Sf. Gheorghe”.

Ziua de 8 Septembrie, Sărbătoarea Nașterii Născătoarei de Dumnezeu e destinată apostolatului din această comună frunțașă, unde, fiind și zi de târg, era adunată multă lume din comunele învecinate.

Dimineața la orele 9 și jum., după terminarea Utreniei, P. S. Sa e condus cu litie dela castelul d-lui Mocsonyi la sfânta biserică, unde oficiază sf. Liturghie asistat de protopresbiterii: Mihail Păcățianu, Fabrișiu Manuilă, Dr. T. Botiș, preoții: Ioan Micu, Alex. Barbon, Tr. Cibian și diaconul V. Guleș. Cântă corul dirijat de clericul I. Păcurariu, în strană prof. Atanasie Lipovan. În cursul sf. Liturghii P. S. Sa hirotonește întru diacon pe clericul Aurel Cimponieriu.

La Priceasnă pâr. Ioan Micu mulțumește P. S. Sale pentru înalta vizită și face o dare de seamă despre starea parohiei, după care urmează predica P. S. Sale despre Născătoarea de Dumnezeu și rolul femeii în creștinism. Rostită cu căldură și pe înțelesul tuturor și ilustrată cu numeroase exemple din sf. Scriptură și din viață, cuvântarea P. S. Sale e ascultată cu evlavie, producând o puternică impresiune asupra ascultărilor, între cari remarcăm pe d-ra Eugenia Mocsonyi, d-l Ionel Mocsonyi, pretorul plasei, d-l Nic. Popoviciu, în fruntea autoritățile comunale.

Pentru ziua de *Vineri*, în 9 Septembrie, e luată în program vizitarea comunelor mai îndepărtate: *Pojoga*, *Selciva* și *Groși*.

Plecăm din *Căpălnaș* la orele 8 și un sfert, cu două automobile. Drumul trece prin comunele Valea mare și Căprioara. Glasul clopotelor din ambele parohii vestesc calea înaltului oaspe.

Străbătând drumul ce șerpuie alături de Mureș prin o regiune bogată în frumusețile naturii, la orele 9 sosim în *Pojoga*. Venirea P. S. Sale în mijlocul fiilor săi sufletești dela granița eparhiei, schimbă ziua de lucru în una de sărbătoare. La intrarea în comună P. S. Sa e salutat de primarul, Matei Laz și notarul Ioan Triponescu.

Preotul locului, pâr Anghel Ardelean, întâmpină pe P. S. Sa în ușa bisericii în ornate cu sf. Cruce și sf. Evanghelie. Intrând în biserică se oficiază un Te-Deum, la finea căruia pâr. Ardelean face o dare de seamă despre starea parohiei, care numără 724 suflete ortodoxe. Fajă de anul 1914 o scădere de 111 suflete. Sectari 32 de indivizi, bapțiști: 20, nazarineni: 12. Populația curat românească, muncitoare, dar săracă în lipsă de pământ suficient și roditor. Pacea și bunăînțelegere din comună e zguduită prin propaganda pentru unire a fostului preot, Olariu, trecut la uniți.

Biserica de lemn zidită la anul 1765 și sfințită de episcopul Sofronie Chirilovici, cu pictura ei veche și aranjamentul cu obiecte creiate de arta țaranului român, cu clopotnița dela intrarea dinspre Apus, ne străpune în vremurile de umilință și robie sufletească.

După cuvântarea preotului local, urmează frumoasa și instructivă predică a P. S. Sale despre unitatea în credință și urmările nefaste ale desbinării.

Continuăm drumul spre *Selciva* apropiată. Intreg satul, tineri și bătrâni, bărbați și femei, cu un grup de 10 călușeri în frunte, a eșit la intrarea în comună întru întâmpinarea bunului Arhipăstor. În numele comunei îl bineventează primarul, Nicolae Bușan.

Băiatul Nicolae Neag oferă P. S. Sale un buchet de flori, rostind următoarele cuvinte:

Eu sunt Nicolae Neag,
Care Vă aștept cu drag.
Prea Sfințite, rog, a primi
Cuvântul ce-l voi rosti.
Vă întind cu mult onor
Acest buchet de flori.
Cu bine ați venit la sălcivani
Vă zic să trăiți la mulți ani!

Calea spre biserică de pe colină e presărată cu flori. Poporul se prezintă cât se poate de bine. Cuvios și disciplinat.

La ușa bisericii P. S. Sa e primit de preotul locului pâr. Sabin Mihușiu, în ornate cu sf. Cruce și Evanghelie. Intrând în biserică se oficiază un Te-Deum. Răspunsurile la ectenie le cântă întreg poporul, spre lauda preotului local, care e totodată și învățătorul comunei.

La finea serviciului divin pâr. Mihușiu face obișnuita dare de seamă despre starea parohiei. Biserica din secolul al 18-lea (1765), zidită din lemn, cu o pictură eșită din penelul aceluiași măiestru, care a zugrăvit-o și pe cea din *Pojoga*, e curată, îngrijită și bine înzestrată. Tinerimea e organizată și societatea „Sf.

Gheorghe". Are casă culturală în bibliotecă parohială. Sectarismul n'a putut prinde rădăcini în sufletul acestui popor treaz și iubitor de carte. Numărul sufletelor: 639, căsătorii nelegiuite: 24.

Predica frumoasă a P. S. Sale a avut ca subiect: Urmarea lui Hristos.

După amiază, la orele 4, se continuă apostolatul în comuna *Groși*, închisă între dealuri, care de când există n'a avut fericirea „de-a îmbrățișa cu înflăcărată căldură alt Arhiereu, de cât pe P. S. Sa”.

Drumul dintre dealuri și păduri se face cu 2 trăsurile ale domeniului din *Capâlnaș*. Ajunși la biserică P. S. Sa e întâmpinat de 10 călăreți și întreg poporul, în frunte cu pretorul plasei, dl Victor Jovița, iar la ușa bisericii de preotul local, păr. Ioanichie Bucur.

Se oficiază Vecernia, la finea căruia se face obișnuita dare de seamă despre starea parohiei, care are 374 suflete ortodoxe și 2 baptilși. Biserica veche de lemn e din veacul al 18-lea, zidiă în stilul celei din *Pojoga*. Părechi cununate 60, concubini 28. În creșterea populației e puțin regres. După darea de seamă a preotului urmează predica P. S. Sale despre datorința omului de a urma poruncilor dumnezeiești și datorința părinților de a se îngriji de buna creștere a copiilor lor.

Reîntorși la orele 7^{1/2}, ne luăm rămas bun dela iubitul nostru gazdă, dl Ionel Mocsonyi, și ne mulțăm cartierul general la *Bulci*, în ospitaliera casă a dlui Antoniu Mocsonyi de *Foeni*, fost ministru, măiestru al vânătorilor regali.

Primirea cordială și neasămănată ospitalitate, de care ne-am bucurat din partea Ex. Sale au lăsat amintiri neșterse în sufletele noastre.

Programa zilei de Sâmbătă în 10 Sept., este vizitarea parohiilor: *Ostrov*, *Virișmorț* și *Birchiș*.

O scrisoare.

Prefectul județului Severin către P. S. Sa Episcopul nostru.

I.

Prea Sfințite Domnule Episcop

P. O. Domn protopresbiter al *Lipovei* mă încunoștințează cu No. 509 din 1 Septembrie a. c. că în zilele de 7, 11 Septembrie c. Veți binevoi a descinde în comunele bisericesti din nordul județului meu.

Regret din inimă, că fiind reținut oficios în aceste părți nu vă pot însoți în misiunea apostolică, ce cu râvnă și abnegație săvârșiți în eparhia Prea Sfinției Voastre.

Am însărcinat pe Dl. Victor Ungur notar județan să vă stea la dispoziție pentru timpul cât petreceți în județul meu.

Rugând pe bunul Dumnezeu să vă însoțească misiunada cu harul său prea înalt, am rămas al Pres Sfinției Tale cu vechile sentimente de pretenie.

Băile Erculane la 6 Septembrie 1927,

Prefect

Dr. Cornel Cornean

Răspunsul P. S. Sale Episcopului nostru Grigorie.

II.

Iubite Amice,

Scrisoarea ta mi-a pricinuit o bucurie nespuse de mare. Am întrezărit din rândurile scrisorii convingerea ce ai în izbânda sufletului românesc prin lumina lui Hristos. Cu nespuse plăcere văd că apreciezi strădanile mele știind că alerg din parohie în parohie ca să-mi cunosc și luminez poporul dreptcredincios. Ostenelile mele sunt mari, dar călduroasa primire ce mi-a făcut administrația județeană precum și organele comunale, sub auspiciile Tale, îmi va întări slabele puteri spre binele neamului și al bisericii.

Rog a împărtăși unor cercuri cât mai largi convingerea mea că prin munca și autoritatea conducătorilor bisericii se consolidează și opera cărmuitorilor lumesti. Smerenia mea în tot locul stimulez nu numai spre cele netrecătoare, dar fortific dinasticismul, ascultarea de stăpânire, iubirea de țară și moșie.

Primește scumpul meu prieten asigurarea celei mai vii recunoștințe pentru încurajarea munci mele. Sunt mândru a te ști în fruntea județului Severin, de unde răspândești adevărul că: „Dumnezeu din cer privește peste fiil oamenilor“ (Psalm 52).

Cu iubire frățescă

† *Dr. Grigorie Gh. Comșa*
Episcop.

Pelerinajul Arădanilor și Bănățenilor la locurile sfinte.

Preasfinșitul nostru Episcop și stăpân *Grigorie* este însuflețit de dorința pioasă de a întreprinde o călătorie de închinare la Mormântul Domnului și la Locurile sfinte, în Primăvara viitoare. Nu mă îndoiesc că se vor găsi mulți pelerini cari să însoțească pe P. Sf. Sa, din eparhia Aradului și de aiurea, dar mai ales din *întreg Banatul*, care s-a afirmat statornic în fruntea tuturor inițiativelor de înălțare sufletească...

Ca unul care am avut parte de marea fericire de a mă putea închina cu smerenie la locurile sfinte, cu prilejul pelerinajului din toamna anului 1925, sub conducerea I. P. Sf. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, — am primit cu dragă inimă încredințare P. Sf. Sale D. Dr. *Grigorie* de a organiza pelerinajul, pe care îl va conduce, cu ajutorul lui Dumnezeu prin *Aprilie 1928*.

Astfel rog pe cei dornici de misiunare religioasă și de înnoire sufletească să binevoiască a se anunța din bună vreme la adresa mea ca, amăsurat numărului de pelerini, să putem face convenitele pregătiri de călătorie și necesarele arânduiești de bună găzduire în țara sfântă

La pelerinajul nostru pot lua parte intelectuali și țărani, tineri și bătrâni, bărbați și femei, toți căji simt însuflețirea sfântă de a călca pe urmele Mântuitorului.

Eu stau la îndemână cu orice lămuriri și orientări, pe seama ori cui se va simți inspirat de gând

cucernic la vestea, pe care o împărtășesc aici. Și voi avea mângâierea unei datorii de recunoștință împlinite în ziua când voi putea înfățișa P. Sf. Sale lucrul rănduit, cu nădejde de izbândă deplină.

Pentru un suflet, de creștin, socotesc că nu poate fi o mai mare bucurie și fericire pământească decât aceasta: de a putea să-și plece genunchii în cucernica închinare în biserica credinții noastre din Ierusalim și să atingă sfiețnic cu buzele peatra ce acopere sfântul Mormânt al Domnului. Fierii religioși și tresăririle spirituale și spiriualizante, pe cari le-am resimțit acolo, nu este grai să le spună, nici condei să le scrie. Ele ne vor însoți cu amintirea lor până la mormânt. Și ne vor fi un stalornic izvor de misionare și însuflețire religioasă.

Imparăteasa Elena, Maica Marelui Constantin împăratul, a dat pildă de indemn pentru toate veacurile prin pelerinajul ei la locurile sfinte, unde nu s'a odihnit până n'a aflat crucea Domnului și'a jertfit alăta pentru zidirea de biserici.

În vremile de credincioșie caldă și luminată și Țara noastră a trimis mulți închinători în depărtatul Răsării. Acum am apucat din nou firul datinei pioase a cucernicilor înaintași. Dumnezeu milostivul va răsplăti și noauă, celor de acum, cu iertarea păcatelor ostenelele drumului de căință, va dărui mângâiere sufletelor obidite și va revărsa harul și binecuvântările sale de sus peste viața și osârduciile noastre de închinători pioși.

Chiem deci pe tot sufletul dornic de mântuire: se se rupă pe 2-3 săptămâni din legăturile vieții, ce-l fin legat de casă, și să-și ia sborul, împreună cu alții, sub duhovniceasca cărmă a P. sfințitului nostru Episcop Grigorie spre acele *Locuri sfinte*, unde a viețuit Dumnezeu în trup omenesc, și unde e mai vie sensibilitatea împărtășirii și unirii cu Hristos!

Arhim. Policarp P. Morușca
sf. Mănăstire Bodrog
p. Zădărlac jud. Timiș.

Din isprăvile bapțiștilor.

În comuna Rădești, plasa Sebiș s'a căsătorit înainte cu 4 ani tinera fată Ana Fericean de fel bapțiștă cu feciorul Teodor Dârlea din Dieci.

În urma condiției pusă de mireasă, a trecut și junele T. Dârlea la secta bapțiștă. Din această căsătorie s'a născut un băiat care, are azi 3 ani.

În restimp Teodor Dârlea a fost concentrat la armată, iar nevasta sa rămasă singură în comună, și-a dat în petece cu un alt bapțișt, Moise Halmăjean. În tâlnirea părechei îndrăgostite se făcea cu deosebire Miercuri și Sâmbăta seara, la casa de rugăciuni a bapțiștilor. Sub scutul întunerecului cei doi îndrăgostiți dispăreau pe sub zidurile capșetei bapțiște,

La început lumea din comună vorbea pe șoptite despre isprava celor doi bapțiști, cari dădeau sfaturile morale la creștinii noștri.

Ceilalți bapțiști din comună însă protestau energic și afirmau că părechea îndrăgostită merge la „adunarea” bapțiștă să se roage „Domnului”.

Vestea urâtă din Rădești despre purtarea nevestei a ajuns la urechile lui Teodor Dârlea, care își făcea stagiul militar liniștit că, soția sa, îl poartă credință până la moarte. În Aprilie a. c. a sosit acasă pe neașteptate, și după ce și-a învățat nevasta la omenie a tras o păruială strănjică și ibovnicului, în târgul de țară din com. Cil. A plecat îndărăt la armată; din Rădești îl veneau știri tot mai triste: că nevasta dărăpancează gospodăria și-și negliă copilul, căci ea avea o singură preocupare: să umble în călcăiul amantului.

La sfântul Ilie era târg mare în comuna Dieci unde părechea îndrăgostită își făcea mendrele liniștite. Momentul însă a fost fatal pentru ei, căci soțul legitim a apărut fără veste în târg și l-a chemat la socoteală.

Clocnirea între cei 3 bapțiști a fost violentă, a curs și sânge și s'a recurs la intervenția jandarmeriei. Au intervenit și alți „frați”. Spectacolul era ridicol. Lumea din târg striga: „să bat pocăiții”. Și oamenii, bărbați și femei din 7 sate s'au strâns să vază păruiala „pocăiților” cari se țin sfinți.

Cauza a ajuns și la parchet.

Iar ca rușinea lor să ajungă la culme, în noaptea de 22 August a. c. cei doi îndrăgostiți au fugit din comună, lăsând copilul fără mamă și fără sprijin.

Acum lumea din jurul Hălmaajului și Gurahonț vorbește cu multă satisfacție despre ticăloș a și fățărnicia bapțiștilor, cari au rămas cu totulul deocheași înaintea creștinilor noștri, și nu mai vrea nimenea să știe de ei și de legea lor.

un martor.

INFORMAȚIUNI.

Biblia. O pildă de ce e în stare să facă amestecul cărții în toate ceasurile vieții, este puterea ce au tras Englezii din citirea Bibliei. În tot cursul vieții acestui popor, fie că a muncit, fie că s'a răsvrătit, fie că a pribegit peste țări și mări, îl găsește citind Biblia. La ei această cetire a ajuns o îndeletnicire înrădăcinată, aproape națională. Nu e cămin unde capul să nu adune măcar seara toată familia, cu slugile la olaltă, ca să le citească cartea sfântă, de unde trag toți puteri adânci pentru luptele vieții. Cu drept cuvânt s'a zis că Anglia a cucerit lumea cu negoțul într'o mână și cu Biblia în cealaltă. Căci nu numai mângâere, ci și puteri adevărate poate aduce omului cartea cea bună, înfrățită cu sufletul lui.

Povestea unui ou. Intr'un colț îndepărtat al Angliei, o tânără fată făcea serviciul de a împacheta, ouă pe cari o mare casă de export le trimitea în India. Intruna din zile, fata făcu o glumă și scrisese cu un creon pe un ou: „Eu sunt cea mai frumoasă fată. Doresc să mă căsătoresc cu bărbatul care va avea în mână acest ou, dacă este un om cum se cade”. Oul ajunge în mâna unui june bogat din India. Trimise, imediat o telegramă El își dădea numele și adresa și se declara gata să o ia imediat în căsătorie pe tânăra vânzătoare. La câțva timp primi răspunsul: „Mulțumesc dar e prea târziu Sunt căsătorită și am copii”. Trecuse deci mai bine de un an de când oul a fost așezat în ladă.

Cărțile. Statistica biroului de control al producției cărții arată că Olanda ocupă locul de frunte în privința cărților de învățatură pentru popor, pentru copii și a cărților religioase. Din toate cărțile religioase ea are 10 la sută. Urmează apoi America, Germania și Danemarca cu 8 la sută, Norvegia și Franța cu 7 la sută, Anglia 6 la sută, Spania 5, etc. România nu figurează în această statistică. E cam rușine pentru noi.

Un turc a trecut la creștinism. Duminică la 14 August, în comuna Jariștea (Putna), în curtea bisericii și în fața întregului sat și a foarte mulți locuitori din satele vecine, a fost botezat în creștinism și turcul Assan Huseim din Constantinopol.

Grâul nostru. Cu toate că grâul nostru nu este lucrat cum se cade, el totuși e căutat în străinătate mai mult decât alte grâne.

Aceasta se datorește faptului, că în grăunțele grâului din țara noastră se cuprinde o părticică foarte prețioasă, numită gluten.

Această părticică rămâne aproape tot atât de mare ca și celelalte părți din grăunțe.

Dacă îngrășem pământul cu bălgar, palul crește mai frumos, iar grăunțe face mai puține dar totuși bogate în gluten.

Cele mai bune îngrășăminte pentru ca grâul să albă mai mult gluten sunt îngrășămintele măestrite.

Deocamdată pentru a crește măsura glutenului, noi trebuie să sămănăm semințe alese: marf, piine, grele.

Între țările cari cer mai mult grâul nostru este Belgia, care face un grâu mai făinos și mai sărac îl cumpără pe al nostru, spre a-l amesteca cu al lor.

Belgienii deși întrebuințează foarte mult îngrășăminte chimice și caută să facă un tip de grâu bogat în gluten, totuși până azi n'au putut întrece pe al nostru.

Pricina trebuie să fie clima lor mai gubată în umezeală.

Licitațiune minuendă.

Pentru renovarea externă a sf. Biserici din Jadan, în baza devizului de spese aprobat de Veneratul Consiliu Epahiral cu nr. 4157/1927, se publică licitațiune minuendă pe 25 Septembrie 1927, orele 3. d. m în localitatea școlii, pe lângă următoarele condițiuni.

1. Prețul de exclamare este 210824 lei.

2. Licitanții vor depune vadiu de 10% în bani gata, sau hârtii de valoare acceptabile.

3. Pentru participarea la licitație, licitanții nu pot pretinde spese.

4. Devizul și condițiunile se pot vedea la Oficiul parohial din Jadan.

5. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința lucrările de renovare aceluși reflectant, în care va avea mai multă încredere, făcând considerarea la rezultatul licitației

Jadan, la 8 August 1927.

Consiliul parohial.

La Bibliotecă „Diecezană” din Arad, Str. Eminescu No. 18., se află de vânzare următoarele tipărituri pentru școală:

Registru de prezență	Lei 70.—
„ „ absenți și clasificății	„ 20.—
„ Matricula	„ 50.—
„ Jurnal partizii coala	„ 4.—
„ Jurnal de casă	„ 2.—
„ cu matcă pentru chitanță	„ 2.—
„ Bon de plată	„ 2.—
Cont de gestiune	„ 2.—
Tabloul absențelor	„ 2.—
Bugetul	„ 2.—
Ziar de casă pentru bibliotecă	„ 2.—
Conspectul taxelor de înscriere	„ 3.—
Inventar	„ 3.—
Carnet școlar buc	„ 10.—
Orare pt șc primară, clasele separate buc	„ 2.—
„ „ „ pt. toate clasele într'o colecție	„ 40.—
Programa analitică a învățământului primar ediția Ministrului Instrucțiunii	„ 30.—
Plan analitic pt. folosul clasei I-IV a școlii primare, de inspectorul Iosif Moldovan	„ 30.—
	3-3

CURS DE VIOLINĂ, TEORIE, MUZICĂ VOCALĂ ȘI BISERICESCĂ.

Inscrierile la Cursul de violină, teorie, muzică vocală și bisericescă, ce-l predă Dl prof. IOAN LIPOVAN se fac în B-dul Regele Ferdinand No. 63-65 în curte visavis de gara C. F. E. Arad-Podgoria.

CONCURSE

Pentru îndeplinirea parohiei Zăbalț (protopopiatul Lipovei) devenită vacantă prin strămutarea preotului Ignatie Dihor, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Un intravilan parohial cu parțela estravilană ce-i aparține.

2. Una sesiune parohială constatătoare din 24 jugh. pământ arător și 8 jugh. fânaș.

3. Stolele legale

4. Birul legal.

5. Intregirea dela stat pentru care parohia nu garantează.

Alesul va plăti toate impozitele după venitul parohial ce beneficiază, va catechiza la școala primară din loc și va predica regulat în sfânta biserică.

Parohia e de clasa a II. (doua) dela reflectanți se cere asemenea calificățiune.

Reflecții își vor înainta recursurile ajustate cu documentele recerute și cu certificatul despre eventualul serviciu prestat adresate Consiliului parohial ort. român din Zăbălt prin oficiul ppsc Lipova și cu prealabila avizare a protopresbiterului tractual se vor prezenta în vreo Duminică ori sărbătoare în sfânta biserică din Zăbălt, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, observând strict dispozițiile §-lui 33 din Reg. pentru parohii.

Cei din altă dieceză au să poasă permisiunea P. S. Sale Dnui Episcop diecezan de a putea recurge ceea ce vor dovedi protopresbiterului tractual spre a li-se da voie a se prezenta în parohie.

Zăbălt, la 29 August 1927.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: *Fabriciu Manuilă*, protopop. 3—3

Conform rezoluției Vener. Consiliu eparhial No. 3698/927. Pentru îndeplinirea parohiei nou înființată de cl. I. din Timișoara-Principele Carol (Iosefin) se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială în esteziune de 32 jugh. cad. pământ arabil, într'un complex.

2. Stolele legale.

3. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

Reflecții pot să fie candidați de preoți, sau preoți, dar acești din urmă în funcție bisericească, toți cu calificarea de clasa I. (concl. 84/910).

Cel ales nu va putea ocupa altă funcție în afară de aceea din parohie, decât numai cu autorizația Ven. Consiliu eparhial din Arad.

Până la zidirea unei biserici, sau instalarea unei capele în această parohie, cel ales va servi deocamdată la biserică din Timișoara-Elisabeta alternativ cu preotul de aici, având a predică totdeauna, când va fi cu rândul la serviciu. Va avea să catehizeze la școlile primare și de ucenici din parohie și va face servicii pastorale la spitalele din Timișoara, unde va fi designat de protopopul tractual.

Impozitul după beneficiul din parohie cade în sarcina celui ales.

Cei doritori a compete la acest post se vor prezenta în cutare Duminică, sau sărbătoare în sf. biserică din Timișoara-Elisabeta spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, conformându-se strict dispozițiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate consiliului parohial din Timișoara-Principele Carol (Iosefin), le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesic din Timișoara.

Cei din altă dieceză vor cere binecuvântarea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan spre a putea recurge.

Timișoara-Principele Carol, din ședința consiliului parohial ținută la 22 Iulie 1927.

Gavril Selđgean
paroh, președ. cons. parohial.
În înțelegere cu

Teodor Stolanovici
notarul cons. parohial.

Dr. Patrichie Țlacra
protopop.

2—3

În conformitate cu decizia Ven. Consiliu eparhial de sub Nr. 3320/1926 se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“ pentru îndeplinirea capelaniei temporale, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Romul Motorca din Agriș.

Venitele sunt:

1. Jumătate din sesia parohială constatătoare din 32 jugh. cadastrale.

2. Stolele legale în întregime.

3. Până când statul va încuviința capelanului retribuția convenită va primi anual din ajutorul de stat al parohului 12.000 Lei adecă: douăsprezece mii Lei în rate egale trimestrale.

4. Birul legal în întregime.

5. Jumătate din intravilanul parohial.

6. Cât timp va ocupa postul de capelan li-se pune la dispoziție în mod gratuit de către parohul R. Motorca locuința din casa sa de lângă sf. biserică fără pînă, eventual altă locuință adecvată.

Parohia este de cl. I. deci dela recurenți se cere calificarea normată în concluzul sin. eparhial No. 84/1910.

Alesul va avea să predice la rândul său de serviciu, să catehizeze elevii ort. rom. dela școlile primare. Va suporta toate impozitele după partea sa de beneficiu.

Recursurile ajustate cu documentele prescise — la cei din altă dieceză și un act despre consenzul P. Sf. Sale Dnui Episcop diecezan — sunt a se adresa consiliului parohial din Agriș și trimite în termenul concursual oficiului ppsc. ort. rom. din Șiria (jud. Arad). Reflecții în observarea dispoziției din §-ul 33. a Reg. pentru parohii vor avea a-se prezenta în sf. biserică din Agriș spre a-și arăta destoinicia în oratorice și cele rituale.

Arad, din șed. Consil. eparhial ținută în 6 Septembrie 1927.

Consiliul eparhial ort. român.

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei din comuna Beregsău, devenită vacantă în urma decedării preotului Ioan Balta, se publică concurs cu termen de 30 zile. socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială, cuprinsă în cartea funduară Nr. 112.

2. Stolele legale.

3. Birul legal în baza deciziei Ven. Consiliu Eparhial din Arad Nr. 4304/1927, conform §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii.

4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

5. Fiitorului preot li-se asigură locuința în casa de sub Nr. 410, pe care comuna bisericească se obligă a o repara și întreține permanent în stare bună.

În schimbul folosinței intravilanului, pe care se află casa Nr. 40, preotul ales renunță în favorul comunei bisericești, la folosința intravilanului parohial Nr. 101.

Impozitele după întreg beneficiul din parohie cad în sarcina celui ales.

Preotul va catehiza la toate școlile primare din loc, fără nici o altă remunerație din partea parohiei.

Parohia fiind de cl. I. (primă) dela recurenți se cere calificare regulamentară.

Din beneficiul parohial jumătate îi compete, până la 10 Martie 1928, dnei preotese vâd. Ghizela Balta, care până la data numită va suporta și cvota ce-î revine din impozite.

Cei doritori a compete la acest post se vor prezenta în cutare Duminică sau sărbătoare, în sf. Biserică din Beregsău, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, conformându-se strict dispozițiilor și §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate Consiliului parohial din Beregsău, le vor înalța în termenul concursului, oficiul protopop. din Timișoara

Cei din altă dieceză vor cere prealabil binecuvântarea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, spre a putea recurge.

Beregsău, din ședința cons. parohial ținută, la 10 Aprilie 1927. Gheorghe Tocitu m. p. adm. par. preș. cons. par. Filip Doboș m. p. not. cons. par.

În înțelegere cu: *Dr. Patrichie Țiucra* m. p. protopop

3 - 3

Pentru întregirea definitivă a postului de paroh la parohia de clasa I. din Crocna protopopiatul Gurahonțului, se publică concurs cu termen de 30. zile de la prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială, constătoare din 22 jughere catastrale pământ, parte arător și un intravilan parohial.

2. Ștoalele legale.

3. Birul parohial legal.

4. Întregirea dela stat, pentru care parohia nu la răspundere.

5. Locuința acomodată cu supradificatele trebuincioase, ce o va închiria parohia pe spesele sale, și pânăcând renovată radical Casa parohială (fosta școală confesională) se va putea preda în folosința parohului ales.

În caz de nu s-ar afla recurenți cu cvalificația regulamentară de clasa I. se vor admite, și de clasa II, eventual și dea III.

Reflecții la acest post, sunt poștiți ca, recursurile lor ajustate în regulă conform Regulamentului p. parohii, să le trimită Oficiul protopopesc al Gurahonțului în Halmagiu adresate Consiliului par. din Crocna, în termenul desus; și să se prezenteze-cu avizul prealabil al protopopului, în vreo Duminică ori sărbătoare în s. biserică din Crocna, predicând or servind, spre a să face cunoscuți poporului. Recurenți, din altă eparhie, sunt poștiți, a se prezenta. înainte de a-și înalța recursurile la oficiul p. parohial în Halmagiu, spre a dovedi, că sunt îndreptățiți prin binecuvântarea P. S. Episcop al Eparhiei noastre, să reflecteze la aceasta parohie, producând și atestate de serviciu pe teren bisericesc ori școlar.

Alesul e obligat să solvească toate dările publice după folosința sesiilor p. și acelor lalte beneficii paro-

hiale; totodată e obligat să catehizeze elevii școalelor primare din loc.

Consiliul par. din Crocna, din ședința sa dela 23 aug. 1927.

În înțelegere cu: *Protopop Cornel Lazăr.*
adm. pplatului Gurahonț.

1 - 3

LA EXPOZIȚIA DE INDUSTRIE DIN ARAD ÎN 1903, A OBTINUT
DECORAȚIE CU DIPLOMĂ DE ONOARE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE
IOSIF BISZÁK

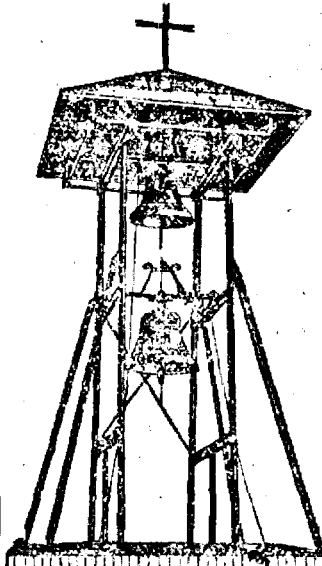
GHIOROC (Jud. Arad)

SE TOARNĂ ÎN DIFERITE FORME ȘI MARIMI
CU INSCRIȚII SPECIALE PE CORP LUCRATE
DIN MATERIE PRIMĂ ȘI CU PREȚURILE CELE
MAI MODERATE.

DORITORII SE POT ADRESA
ÎN SCRIS PENTRU RELAȚII.
CATALOG LA CERERE GRATIS.

UZINELE METALURGICE TIMIȘOARA S. P. A.
— STRADA ANDREI MURESANU No. 3 —

Clopote din metal curat. Armonie și acord perfect. Instalat cu cele mai moderne mașini. Prețurile absolut convenabile.

TELEFON No. 23 - 42.

Redactor responsabil: **SIMION STANA.**

Censurat: Prefectura Județului.